

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 88534

(13) C2

(51) МПК (2009)
A01G 17/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ ЯБЛУНЕВИХ САДІВ НА СЕРЕДНЬОРОСЛИХ ПІДЩЕПАХ

1

2

(21) а200714655

(22) 25.12.2007

(24) 26.10.2009

(46) 26.10.2009, Бюл.№ 20, 2009 р.

(72) МУХАРСЬКИЙ АНАТОЛІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ,
БОРОДАЙ ОЛЕКСАНДР ЮХИМОВИЧ, РІПАМЕ-
ЛЬНИК ВІТАЛІЙ ПЕТРОВИЧ, ЧМИХ СЕРГІЙ ВІТА-
ЛІЙОВИЧ

(73) ПОДІЛЬСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ САДІВ-
НИЦТВА ІНСТИТУТУ САДІВНИЦТВА УААН

(56) Омельченко І.К., Жук В.М. Сучасні типи інтен-
сивних насаджень яблуні в країні: Садівництво,
Міжвідомчий тематичний науковий збірник - 1С,
2005. -Вип.57. -С.243-252.

RU 2037999 С1, 27.06.95.

Омельченко І. К. Основи створення і продуктивно-
го використання інтенсивних типів насаджень яб-
луні в лісостепу України. Автореф. дис. д. сільськ.
н., Київ -1999.

Ріпамельник В. П. Агробіологічна оцінка перспек-
тивного сортименту яблуні для Поділля України.
Автореф. дис. канд. сільськ. н., Умань – 2002.

(57) Спосіб вирощування яблуневих садів на се-
редньорослих підщепах, що передбачає рядкову
посадку дерев стандартним садивним матеріалом
з формуванням крони дерев по типу струнке вере-
тено на середньорослих підщепах ММ106 та ана-
логічних по силі росту, який **відрізняється** тим,
що відстань між рядами складає 4,5 метра, від-
стань між деревами в ряду - 1,8 метра, із обов'яз-
ковим формуванням крони дерев по типу струнко-
го веретена та із обов'язковим застосуванням
наступних етапів:

- в усі наступні роки після посадки центральний
провідник не вкорочують і чітко зберігають його
вертикальність – 90° до поверхні ґрунту;
- на другий рік в кроні дерев вирізають на "кілеце"
всі гілки з гострими кутами менше 50° відходження
від центрального провідника;
- ріст усіх інших гілок призупиняють шляхом на-
дання гілкам кутів відходження від центрального
провідника не менше 80°.

Винахід відноситься до галузі сільського гос-
подарства, а саме до садівництва, і може бути
використаний для створення насаджень інтенсив-
ного типу на середньорослих підщепах з щільним
розміщенням дерев.

Відомий спосіб вирощування яблуневого саду
на середньорослій підщепі [1], за яким дерева,
вирощені на середньорослій підщепі ММ-106, са-
дять рядами, відстань між деревами в ряду 3 мет-
ри, відстань між рядами 5 метрів. Дана схема по-
садки дає змогу розмістити 666 дерев на одному
гектарі. Даний спосіб вирощування передбачає
формування крон у дерев по типу округлих крон.

Недоліком даного способу є розміщення малої
кількості дерев на одиниці площі, округла форма
крони ускладнює догляд за деревами, відтягується
строк вступу дерев в товарне плодоношення.

Найбільш близьким по суті до заявлюваного
способу є спосіб вирощування яблуневих садів на
середньорослих підщепах [2], спільними ознаками
заявлюваного та відомого способів є: посадка саду
на середньорослих підщепах (ММ-106 та аналогі-
чних по силі росту), суттєвими ознаками відомого

способу є посадка дерев рядковим способом, від-
стань між деревами в ряду складає 3 метри, а від-
стань між рядами - 5 метрів, та формуванням у
висаджених дерев округлих малогабаритних і ве-
ретеноподібних крон.

Недоліком даного способу є мала щільність
висаджених дерев на одиниці площі, що забезпе-
чує велику площу живлення одного дерева - 15м².
При такій площі живлення, дерева які сформовані
за округлими малогабаритними та веретеноподіб-
ними кронами, відзначаються посиленням ростом і
формують крони великих об'ємів (2-2,5м ширини
та 3,5-4м заввишки). Дані розміри крон дерев
ускладнюють догляд за садом (обрізка, хімічний
захист, збір плодів), затримується вступ в товарне
плодоношення, погіршується світловий та повітря-
ний режими, що за собою призводить до погір-
шення якості плодів.

В основу винаходу поставлено завдання удо-
сконалення способу створення яблуневих садів на
середньорослих (ММ-106 та аналогічних по силі
росту) підщепах, шляхом ущільнення посадки де-
рев та формуванням крони за типом удосконале-

(13) C2

(11) 88534

(19) UA

ного стрункого веретена, забезпечити більшу кількість дерев на одиниці площі, сприятливий режим освітлення і аерації крон при високій щільності насаджень, підвищення урожайності та якості плодів.

Суттєвими ознаками винаходу є: схема посадки дерев - 1,8 метри між деревами в ряду і 4,5 метри між рядами; та форма крони за типом удосконаленого стрункого веретена.

Поставлене завдання вирішується тим, що в запропонованому способі вирощування інтенсивного саду, з високою щільністю насаджень, дерева висаджують в кількості 1234 штуки на один гектар з послідовним у них формуванням крони по типу удосконаленого стрункого веретена. При цьому послаблюється сила росту дерев за рахунок ущільнення посадки, що сприяє кращому догляду за деревами, збільшенню питомої ваги плодової деревини в насадженнях, а як наслідок збільшення урожаю та покращення якості плодів.

Заявлюваний спосіб здійснюється таким чином. Саджанці висаджуються рядковим способом, відстань між деревами в ряду складає 1,8 метра, відстань між рядами - 4,5 метра, що дає змогу розмістити на одному гектарі 1234 дерева. Садіння проводять стандартними (однорічними або двохрічними, кронуваними чи некронуваними) саджанцями, вирощених будь яким способом на середньорослих підщепах (ММ 106 і аналогічних по силі росту).

Крону дерев формують за типом удосконаленого стрункого веретена. Після садіння, якщо сад закладено однорічним нерозгалуженим садивним матеріалом, саджанці зрізають на висоті 90-100см від поверхні ґрунту для стимулювання росту бокових гілок. Якщо сад посаджено однорічним чи двохрічним кронуваним посадковим матеріалом - центральний провідник не вкорочується. І в усі

наступні роки центральний провідник не вкорочується та необхідно чітко зберегти його вертикальність - 90° до поверхні ґрунту. На другий рік в кроні дерев вирізаються на "кільце" всі гілки з гострими кутами відходження від центрального провідника - це кути менші 50°. Всім іншим гілкам необхідно надати (пригнути та прив'язати) кути відходження не менше 80° для того щоб призупинити ріст та визвати утворення плодової деревини, в основному травня місяця, гілочки підв'язуються до штамба дерев, але через 1-1,5 місяця підв'язки потрібно зняти для запобігання утворення перетяжок на штабах. На третій і наступні роки вирізаються всі гілки з гострими кутами (<50°) та ті гілки в яких явно переважають ростові процеси, тобто, якщо в місці відходження від центрального провідника вона має товщину $\frac{1}{2}$ товщини провідника, то її необхідно вирізати, а також видаляються всі вертикальні гілки, що є в кроні. Таким чином досягається товщина плодової стіни 1-1,5 метра.

Застосування запропонованого способу дозволить збільшити щільність посадки дерев, на середньорослих підщепах, з компактним високопродуктивним типом крони, спростить догляд за деревами, прискорить вступ дерев в товарне плодоношення, підвищить урожайність та якість плодів.

Джерела інформації

1. Омельченко І.К. Продуктивність різних типів насаджень яблуні на середньорослих клонових підщепах в Лісостепу України: Садівництво, Міжвідомчий тематичний науковий збірник - К., 1998 - Вип.47. С.81-85.

2. Омельченко І.К., Жук В.М. Сучасні типи інтенсивних насаджень яблуні в Україні: Садівництво Міжвідомчий тематичний науковий збірник - К., 2005. - Вип.57. - С.243-252 (прототип).